

הבחילה

קטע

ז'אן פול סארטר

מצרפתית: הדרה לור

יום שישי:

ה

ערפל היה סמיך כל כך בבלבאר דה-לה-רדוט, עד שחשבתי כי מוטב ללכת צמוד לקירות הקסר-קטין; פנסי המכוניות מימיני הפיצו אור לח נכחם, ולא ניתן היה להבחין איפה מוסיימת המידרחה. אנשים היו סביבי; שמעתי את קול צעדיהם או לפעמים, את מלמול המלולים: אבל לא ראיתי אף אחד. לרגע, נתגלו פני אשה בגובה כתפי, אך הערפל בלע אותן מיד; ברגע אחר חלף מישהו לידי התנשם בכבוד רבה. לא ידעתי לאן אני הולך, כל כך שקוע הייתי: היה עלי להתקדם בהירות, לגשת בקצה הרגל על פני האדמה ואפילו להושיט את הידיים קדימה. לא הפקתי שום עוגג מפעילות זו. אף-על-פי-כן לא עלה בדעתי לחזור. נתפשתי לדבר לבסוף, מקץ חצי שעה, הבחנתי מרחוק באד כחלחל. ניווטתי את הדרך לפיו, ובמהרה הגעתי אל שפת נגוהה גדולה; בתורו, בוקע את הערפל באורותי, היכרתי את קפה מאבלי.

לקפה תריסר מגורות. חשמל; אך רק שתיים מהן דלקו, האחת מצל הקופה, השנייה בתיקרה. המלצר היחיד תחב אותי לפינה חשוכה.

"לא לכאן, אדוני, אני מנקה."
הוא לבש ז'אקט ללא חזייה וללא צווארון חליף, וכותונת לבנה מפוספסת בסגול. הוא פיהק, הביט בי בפנים זעופות שעה שהעביר אצבעות בשער.

"קפה שחור וקרוואסנים."
הוא שיפסף את עיניו מבלי להשיב והתרחק. טבלתי בצל את עיני, צל עכור ומקפיא. ההסקה כנראה לא פעלה. לא הייתי לבדי. אשה שלפניה גון שעווה ישבה למולי וידיה התנועעו ללא הרף, פעם כדי להחליק על חולצתה, פעם כדי להיטיב את כובעה השחור. היא הייתה בחברת איש מגודל, בלונדי, שאכל בריזש* מבלי להוציא הגה. השתיקה נראתה לי כבודה. רצייתי להדליק את המקטרת, אך לא היה לי נעים להסב את תשומת לבם על ידי חריקת הגפרור. צלצול טלפון הידיים נעצרו: נשארו צמודות לחולצה.

המלצר לא מיהר. סיים במתינות לטאטא, לפני שפנה הריים את השפופרת. "הלו, זה אדון ג'ורג'? בוקר טוב, אדון ג'ורג'... כן, אדון ג'ורג'... בעל הבית לא נמצא כאן... כן, הוא צריך לרדת... אה! בערפל כזה... הוא יורד בשמונה בדרך כלל... כן, אדון ג'ורג'. אמסור לו את ההור-דעה. להתראות, אדון ג'ורג'."

הערפל נח על השמשות כמו וילון כבר מקטיפה אפורה. פנים דבוק לרגע בריבוע ונעלמו. האשה אמרה בריטון: "תקשור לי את הנעל."

"וזה לא נותר, אמר האיש מבלי להביט. האשה התעצבנה. ידיה רצו לאורך חולצתה ועל פני צווארה כעכבישים גדו-לים.

"כן, דווקא כן, תקשור לי את הנעל."
הוא התכופף בפנים מיועזות, ונגע קלות בכף רגלה מתחת לשולחן.

"והו"
היא חייכה בקורת רוח. האיש קרא למלצר. "מלצר, מה החשבון?"

"כמה בריזש?" אמר המלצר. השפלתי את עיני על מנת שלא להראות כמי שחוקר אותם. לאחר שניות מספר, שמעתי רחש וראיתי כיצד מתגלים קצה חצאית וזוג ערדליים מרופשים בבין יבש. בעקבותיהם הופיעו אלה של האיש, מבריקים וחדי חרטום. התקרמו לעברי, עצרו וסבבו לאחור: הוא לבש את מעילו. אותו רגע, מקצה זרוע מעותה, החלה יורדת כף יד, לאורך החצאית; היססה מעט, גרדה בחצאית.

"את מוכנה?" שאל האיש. היד נפתחה וקרבה ונגעה בכוכב רפש גדול שעל הערדל הימני, אחר כך נעלמה.

"אוף!" אמר האיש. הוא נטל מיוודה שהיתה סמוך לקולבים. יצאו וראיתים גבלעים בערפל.

"הם שחקנים, אמר לי המלצר כשהביא את הקפה, הופיעו בקטע הביניים בסניף-פאלאס. האשה קושרת את עיניה ומנחשת את גילם של הצופים. הם נוסעים היום כי זה יום שישי ומחליפים את התוכנית.

נטל צלחת של קרוואסנים מן השולחן שהשחקנים עזבו זה עתה.

"אין צורך."
* מין עוגת שמרים — הל.

מתוך ספר שעתיד להופיע בהוצ' סימן קריאה בתרגומה של הדרה לור.

לא היה לי חשק לאכול את הקרוואסנים ההם. "אני צריך לכבות את החשמל. שתי מגורות בשביל לקוח יחיד בתשע בבוקר. בעל הבית יתן לי מנה."

האפולונית פלשה אל הקפה. אור דל מלוכלך באפור ובחום, ירד כעת מבעד לחלונות הגבוהים.

"אפשר לראות את אדון פאסקל בבקשה."
לא ראיתי בהכנס הזקנה. משב אוויר מקפיא הרעיד אותי.

"אדון פאסקל עוד לא ירד."
"זו גברת פלוראן ששלחה אותי, המשיכה, היא לא מרגישה טוב. לא תבוא היום."

גברת פלוראן היא הקופאית, אדומת השיער.

"מזג אוויר כזה, אומרת הזקנה, משפיע רע על הבטן שלה."

המלצר לבש ארשת חשיבות:
"זה הערפל, השיב, ככה גם אדון פאסקל; אני מתפלא שהוא לא ירד. ביקשו אותו בטלפון. בדרך כלל, הוא יורד

בשמונה."

מוכנית, הביטה הזקנה בתיקרה:

"הוא נמצא למעלה?"

"כן, שם החדר שלו."

הזקנה אמרה בקול מתמשך, כאילו דיברה אל עצמה.

"ואם הוא מת..."

"נו, באמת! פניו של המלצר הביעו תרעומת עזה — נו,

באמת! תודה!"

"ואם הוא מת... מחשבה זו רפרפה מעלי. ממין המחשבות

שבאות כשיורד ערפל.

הזקנה יצאה. היה עלי לעשות כמות: קר היה וחשוך.

הערפל הסתנן מתחת לדלת, עמד להתרומם לאט ולסכות הכל. בספרייה העירונית יכולתי למצוא אור ואש.

ושוב, נמעכו פנים כנגד השמשה; עשו העוויות.

"רק רגע," אמר המלצר בכעס, ויצא בריצה.

הפנים נמוגו, נשארת לי לבדי. הוכחתי את עצמי מרות על שעזובתי את חדר. כעת, פלש בוודאי הערפל לתוכי; אפחד לחזור לשם.

מאחורי הקופה, בצל, חרק משהו. הרעש בא מכיוון המדרגות הפרטיות: האם ירד סוף סוף בעל הבית? לא: איש לא הופיע; המדרגות חרקו מעצמן. אדון פאסקל ישן עדיין.

או מת מעל לראשי. נמצא מת במיטתו, בבוקר ערפל אחד.

— בכותרת משנה: בקפה לקוחות שתו מבלי לחשוך...

אך האם היה עדיין במיטתו? האם לא התגלגל ממנה, מושך את הסדינים עמו וחובט את הראש ברצפה?

אני מכיר היטב את אדון פאסקל. לפעמים היה שואל לשלומי. שמן מלא חדווה, עם זקן מטופח יפה: את מת זה מחמת שבץ. צבעו יהיה כחציל, ולשנו תשתרבב מן הפה. הזקן באוויר; הצוואר סגול מתחת לשיער המסולסל.

המדרגות הפרטיות נבלעו בחשיכה. בקושי יכולתי להבחין בגולת המעקה. יהיה עלי לעבור דרך הצללים ההם. המדרגות יחרקו, למעלה, אמצא את דלת החדר.

הגופה נמצאת שם, מעל לראשי. אסובב את המתג: אגע בעור החמים, כדי להווכח. — אינני יכול עוד לשאת זאת, אני קם. אם המלצר יתפוש אותי במדרגות, אומר לו ששמע-תי רעש.

המלצר חזר לפתע, מתנשם.

"כן, אדוני!" הוא קורא.

אידיוט! הוא בא לקראתי.

"זה שני פרנק."

"שמעתי רעש למעלה." אמרתי לו.

"הגיע הזמן."

"כן, אבל אני חושב שמהו לא בסדר, זה נשמע כחירוורים ואחר כך רעש עמום..."
בחדר חשוך זה, עם הערפל שמאחורי השמשות, זה נשמע טבעי לחלוטין. לא אשכח את מבטו.
"אתה צריך לעלות ולראות", הוספתי בערמוניות.
"לא, לא! אמר; אחר כך: אני מפחד שיתפוש אותי. מה השעה?"
"עשר."

"אלך בעשר וחצי אם לא יירד."

פניתי לעבר הדלת.

"אתה הולך? אתה לא נשאר?"

"לא."

"זה היה באמת חירחור?"

"אני לא יודע, אמרתי לו בצאתי, אולי היה לי מצב רוח כזה."

הערפל התרומם קצת. נחפזתי להגיע לרחוב טורנבריד:

הייתי זקוק לאורות שלו. זאת הייתה אכזבה: אורות היו שם די הותר, נהרו על פני חלונות הראווה, אבל לא היה זה אור עליו: מחמת הערפל היה לבן לחלוטין וירד על הכתפיים כמו מיקלחת.

אנשים רבים, בעיקר נשים: משרתות, עוזרות בית, גם בעלות בית, מאלו שאומרות: "אני קונה בעצמי, זה יותר בטוח."

היו מציצות במוצגים ולבסוף נכנסות.

עצרתי לפני חנות המעדנים של ז'וליאן. מפעם לפעם ראיתי מבעד לשמשה יד שהצביעה על רגלי החזיר הממולאת כמתיים ועל הנקניקים. אחר כך גחנה נערה בלונדיית עבה, חזה מוצג לראווה, ואחזה בין אצבעותיה בקצהו של נתח בשר מת. בחדרו, מרחק חמש דקות משם, היה אדון פאסקל מת.

חיפשתי משענת יציבה סביבי, מחסום בפני מחשבתי. ולא נמצא שם: לאט, לאט, נפרם הערפל, אך משהו טורד מנוחה הוסיף להתגלגל ברחוב. אולי לא איום של ממש: דבר-מה מחוק, שקוף, אך דווקא זה מה שהפחיד בסופו של דבר.

השענתי את מצחי כנגד השמשה. על מאיונית של ביצה רוסית הבחנתי בטיפה בצבע אדום כהה: זה היה דם. אותו אדום על גבי אותו צהוב הפך את קיבתי.

לפתע נגלה לי מראה בהקיש: מישהו נפל, פניו כלפי מטה והזיל דם אל הצלחות. הביצה התגלגלה בדם; עיגול העג-בניה שעיסר אותה ניתק, נפל והשתטח, אדום על גבי אדום.

המאיונית ניגרה מעט: שלולית של מימרח צהוב שחצתה את זרם הדם לשניים.

"זה באמת טפשי, צריך להתנער. אלך לעבוד בספרייה."

לעבוד? ידעתי יפה שלא אכתוב אף שורה. עוד יום מופסד.

כשחציתי את הגן הציבורי ראיתי גלימה גדולה כחולה ודוממת על ספסל שעליו בדרך כלל אני יושב. הגה אחד שלא היה לו קר.

כשנכנסתי אל אולם הקריאה, היה האוטוידדקסט בדרכו החוצה. הוא קפץ לקראתי:

"עלי להודות לך, אדוני. התצלומים שלך העניקו לי שעות בלתי נשכחות."

למראהו עבר בי זיק של תקווה: בשניים אולי יהיה קל יותר לעבור את היום הזה. אבל עם האוטוידדקסט אתה בשניים רק למראית עין.

הוא טפח על כרך קווארטו. הסטוריה של הדתות.

"אדוני, איש לא יכשר כנוסאפיה להתוות סינטיזזה כה מקיפה. האינן זה נכון?"

הוא נראה מיוגע וידיו רעדו.

"אתה לא נראה טוב, אמרתי לו.

"כן, אדוני. נכון. זה משום שקרה לי דבר מחריד."

השומר בא לקראתנו: זה היה קורסיקני קטן מהיר חימה, בעל שפם של מנצח על תזמורת צבאית. הוא משוטט ארוכות בין השולחנות ומנקש בעקבים. בחורף, הוא יורק אל מימחתות, שאחר כך הוא מייבש לפני התנור.

האוטוידדקסט התקרב עד כי נשף אל פני.

"לא אגיד לך מאומה בנוכחות איש זה, אמר לי כממתיק סוד." אם תרצה, אדוני...?"

"מה?"

הסמיק וירכו עיכסו בחן.

"אדוני, הו! אדוני: אני שם את נפשי בכפי. האם תואיל לכבדני ולסעוד עמי בצהריים ביום רביעי?"

"ברצון רב."

רצייתי לסעוד עמו ממש כמו שרצייתי לתלות את עצמי.

"איזה אושר אתה גורם לי," אמר האוטוידדקסט. הוסיף במהירות: אם תסכים, אבוא לקחתך מביתך. ונעלם, מחשש, ללא ספק, שמא אשנה את דעתי אם יניח לי שהוא.

השעה היתה אחת עשרה וחצי. עברתי עד שתיים פחות רבע. עבודה גרועה: ספר היה מונח לנגד עיני, אך מחשבתי חזרו ללא הרף אל קפה מאבלי. האם כבר ירד אדון. פאסקל. לאמיתו של דבר, לא האמנתי כל כך במותו וזה בדיוק מה שהקניט אותי. מין רעיון צף שלא יכולתי להאמין בו וגם לא להפריכו. נעליו של הקורסיקני חרקו על רצפת העץ. מספר פעמים בא וניצב לפני, כאילו התכוון לדבר אתי. אך חזר בו והתרחק.

סמוך לאחת עזבו אחרוני הקוראים. לא הייתי רעב. בעיקר לא רצייתי ללכת משם. הוספתי לעבוד עוד זמן-מה ואחר כך נעתקתי ממקומי: חשתי עצמי קבור בתוך השקט.

הרמתי ראש: הייתי לבדי; הקורסיקני ירד כנראה אל אשתו שהיא שוערת הספרייה; נוקקתי לקול צעיריו. שמעתי רק את קול המפל הקל של הפחמים בתנור. הערפל פשט בחדר. לא הערפל האמיתי, שהתפור מוזמן, — האחר, זה שהרחובות היו עדיין מלאים אותו, זה שעלה מן הקירות, מן המידרכות. מין העדר ממשות בדברים. הספרים היו עדיין שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

שם, כמובן, מסוררים על האיציטבות לפי האלף-בית, עם

צפיה בוטחת. חשתי חסר אוניס: הייתי בחוץ, על סף הגן, על סף הדרמה הקטנה שלהם, אבל הם, הם דבקו זה בזה בתוקף העוצמה החשוכה של תשוקותיהם, הם היו לזוג. עצרתי בנשימתי, רציתי לראות מה יצטייר על פני ילדה-זקנה זו, כאשר אותו איש מאחורי גבי, יסלק לצדדים את שולי גלימתו.

אך פתאום, משוחררת, נענעה הקטנה בראשה והחלה לרוץ. הברנש בגלימה ראה אותי: זה הדבר שעצר בעדו. לרגע נותר ללא נוע באמצע השדרה, אחר פנה משם, גבו מעוגל. הגלימה חבטה בקרטוליו.

פתחתי את השער והשגתי אותו בן רגע.

"הי, שמעו!" קראתי.

הוא החל לרעוד.

"סכנה גדולה רובצת על העיר," אמרתי לו בנימוס בעוברי. נכנסתי אל אולם הקריאה ונטלתי, משולחן אחד, את 'מנזר פארמה'. נסיתי לשקוע בקריאה, למצוא מיפלט באיטליה הבהירה של סטאנדל. הדבר עלה בידי בהבוקים, בהיות קצרות, אחר הייתי שב ונופל אל תוך היום המאיים, למולי היה זקן וזקן שכיחכה בגרונו, ואיש צעיר שקוע בחלומות, מפורקד על כיסא.

השעות עברו, השמשות השחירו. היינו ארבעה, להוציא את הקורסיקני שהחתיים על שולחנו את הרכישות האחרונות של הספרייה. היה שם אותו זקן קטן, האיש הצעיר הבלונדי, אשה צעירה שהכינה את עבודת התואר שלה — ואני. מזמן לזמן, הרים אחד מאיתנו את ראשו, העיף כאחוז פחד מבט חטוף וחשדני בשלושת האחרים. ברגע מסויים החל הזקן הקטן לצחוק. ראיתי איך עוברת צמרמורת באשה הצעירה מראשה ועד כפות רגליה. אך כבר פיענחתי במהופך את שם הספר שקרא: זה היה רומאן מבדח.

שבע פחות עשר דקות. פתאום חשבתי שהספרייה נסגרת בשבע. שוב אורק אל העיר. לאן אלך? מה אעשה? הזקן גמר את הרומאן שלו. אך לא הלך משם. הוא תופף באצבע על השולחן, בנקישות יבשות וקבועות.

"רבותי, אמר הקורסיקני, עוד מעט סוגרים."

האיש הצעיר נעתק ממקומו ושלח בי מבט קצר. האשה הצעירה הסתובבה אל הקורסיקני, אחר שבה ונטלה את ספרה ונראתה כמי ששקע בקריאה.

"סוגרים," אמר הקורסיקני, לאחר חמש דקות.

הזקן נענע בראשו כפוסח על שתי הסעיפים. האשה הצעירה הסיטה את ספרה, מבלי לקום.

הקורסיקני לא חזר על דבריו. הוא פסע מספר פסיעות הססניות, אחר סובב את המתג. מעל שולחנות הקריאה כבו המנורות. רק הנורה המרכזית נשארה דולקת.

"צריך ללכת?" שאל הזקן חרישית.

האיש הצעיר קם לאט, באי רצון. כעת נותר רק לראות מי יתמהמה יותר בלבישת המעיל. כאשר עזבתי, ישרה עדיין האשה במקומה, יד אחת מונחת שטוחה על הספר. למטה, נפערה דלת הכניסה אל הלילה. האיש הצעיר שצעד בראש, הסתובב, ירד לאיטו במדרגות, חצה את אולם הכניסה; על המפתח, השתהה לרגע אחר כך השליך עצמו אל הלילה ונעלם.

כשהיגעתי אל תחתית המדרגות, הרמתי את ראשי. מקץ רגע, עזב הזקן הקטן את אולם הקריאה, רוכס את מעילו. כשירד על פני שלוש המדרגות הראשונות נעתקתי וצללתי בעצימת עיניים.

חשתי על פני ליטוף קל ורענן. מישוהו שרק מרחוק. הרמתי את עפעפי: גשם ירד. גשם רך ושקט. הכיכר היתה מוארת שליווה בארבעת פנסיה. כיכר של עיר שדה בגשם. האיש הצעיר התרחק בפסיעות רחבות; היה זה הוא ששרק: רציתי לצעוק אל שני האחרים, שלא ידעו עדיין, שהם יכולים לצאת ללא חשש, שהאיום חלף.

הזקן הקטן הופיע על הסף. גרד בלחיו, נבון, אחר כך העלה על פניו חיוך רחב ופרש את המטריה

בקומה הראשונה היו התריסים מוגפים.

בהלה אמיתית אחזה בי. לא ידעתי עוד לאן אני הולך. רצתי לאורך הרציפים, סובבתי ברחובות השוממים של רובע בוואזי: הבתים הביטו בעיניים עגומות במנוסתיות. פניתי חזרה לאחור: מה התרחש מאחורי גבי? אולי זה יתחיל מאחורי, וכאשר אסתובב, פתאום, יהיה זה מאחור מדי. כל עוד אוכל להתבונן בעצמים, לא יקרה מאום: הבטתי ברבים מהם ככל האפשר, במידרכות, בבתים, בפנסים הגאז; עיני עברו בחפזה מן האחד אל השני כדי להפתיעם בעצם התמורה. צורתם לא היתה טבעית במיוחד, אבל אני אמרתי לעצמי בתקיפות: הנה פנס גאז, הנה ברזייה, וניסיתי להשיב אותם בכוח מבטי אל חזותם היומיומית. שוב ושוב עברתי על פני בארים בדרכי: 'הקפה של הברטונים', 'הבאר של הצי'. עצרתי, עמדתי חוכך בדעתי לפני וילונות המלמה הוורדרדים שלהם: אולי לא נוגעו מקומות אלה הספונים היטב, אולי סוגרים הם עדיין על חלקה מן העולם של אתמול, חלקה מבודדת, נשכחת. אלא שהיה עלי לפתוח את הדלת, להיכנס. לא העזתי; שבתי והלכתי. דלתות הבתים הפחידו אותי, ביעקר. חששתי פן יפתחו מעצמן. לבסוף הייתי הולך באמצע המידרכה.

פתאום יצאתי אל רציף בסאן די נור****. ספינות דיג, יאכטות קטנות. הנחתי רגל על טבעת רחוקה בתוך האבן. כאן, הרחק מן הבתים, הרחק מן הדלתות, בא עלי רגע של הפוגה. על המים הרוגעים, הזורעים נקודות שחורות, צף פקק.

"ומתחת למים? לא העלית בדעתך מה יוכל להיות מתחת למים?"

מפלצת? שריון גדול, מחציתו שקועה בבוץ? תריסר זוגות רגליים בוססות לאט במדמנה. המפלצת מתרוממת מעט, מפעם לפעם. במעמקי המים. קרבתי, אורב לזיץ, לאדווה קלה. הפקק נשאר דומם, בין הנקודות השחורות.

באותו רגע שמעתי קולות. סוף סוף. שבתי על עקבי המ-שכתי בדרכי.

ברחוב דה קאסטיליון הישגתי את האנשים שדיברו. לקול צעדי נתחלחלו מאד והסתובבו כאיש אחד. ראיתי את עיניהם הלא-שקטות עוברות על פני, אל מאחורי גבי, כדי לראות אם לא קרב דברמה נוסף. היו, אפוא, כמוני, גם במ אחוז פחד? א כשעברתי על פניהם החלפנו מבטים. עוד מעט, והיינו מחליפים דברים. אך המבטים הפיקו פתאום חשד: ביום שזוה אין מדברים עם כל אחד.

מצאתי את עצמי ברחוב בוליבה, חסר נשימה. ובכן, נפל הפור: עמדתי לחזור לספרייה, לקחת רומאן, לנסות לקרוא. בלכתי לאורך הגדר המסורגת של הגן הציבורי הבחנתי באותו ברנש בגלימה. עדיין היה שם, בגן העזוב; אפו האדים כאונוניו.

עמדתי לפתוח את השער, אך מבע פניו עיכב בעדי: הוא צמצם עיניים והעלה על פניו מעין גיחוך מטופש ורכרוכי. אך בו בזמן נעץ את עיניו במשהו נסתר ממני, ומבטו כה קשה ודבק, שהסתובבתי באחת.

למולו, רגל אחת באוויר, הפה פעור למחצה, בחנה אותו ילדה כבת שש, מרותקת, מושכת בעצבנות במטפתחה ומטה קדימה את פניה המחודדות.

הברנש חייד לעצמו, כמי שחושב על מהתלה טובה. לפתע קם, ידיו בכיסי הגלימה, שירדה עד כפות רגליו. פסע שתי פסיעות ועיניו התגלגלו. חשבתי שהוא עומד ליפול. אך הוא הוסיף לחייך בארשת מנומנמת.

הבנתי פתאום: הגלימה. רציתי למנוע זאת. די היה אם הייתי משתעל או פותח את השער. אך גם אני עצמי הייתי מרותק, אל פניה של הילדה. פניה היו דרוכות מפחד, ליבה הלם ודאי בפראות: אלא שהבחנתי באותו פרצוף עכברי גם משהו תקיף ומרושע. זו לא היתה סקרנות אלא מעין **** מעגני הצפון — ה.ל.

גביהם השחורים או החומים והתוויות שלהם UPLF 7.996 ** או UPSM ***. אבל... איך לומר? רבי כוח ועובי, ואיתם גם התנור, המנורות הירוקות, החלונות הגדולים, הסולמות, הם חוסמים כרגיל בעד העתיד. כל עוד נותרים בין כתלים אלה, מה שיקרה חייב לקרות מימינו או משמאלו של התנור. אם ייכנס סט. דני בעצמו, נושא את ראשו בידיו, יהיה עליו להיכנס מימין, לעבור בין האיטצבות המוקדשות לספרות צרפתית לבין השולחן המוקצה לקוראות. ואם לא יגע ברצפה, אם ינשא עשרים סנטימטר מעל לארץ, יהיה צווארו השותת דם בדיוק כגובה איצטבת הספרים השלישית. וכך חפצים אלה משמשים לפחות כדי לתחום את גבולות המתקבל על הדעת.

ובכן היום, היום אין הם תוחמים עוד דבר: נדמה שעצם קיומם מטיל בספק, וכי בקושי רב הם עוברים מרגע אחד אל משנהו. אחזתי בין ידי בחוקה את הספר שקראתי: אבל התחושות העזות ביותר התקפו. כלום לא נראה אמיתי. הייתי כמוקף בתפאורת קרטון שיכולה היתה להיעקר בבת אחת. העולם חיקה, עוצר את נשימתו, מתמעט — חיקה להתקף שלו, לבחילה שלו, כמו אדון אשיל, אתמול.

קמתי, לא יכולתי עוד לשבת במקום, בין כל אותם דברים שנדלדלו. ניגשתי להעיף מבט מבעד לחלון בפדחתו של אמפטרואו. מלמלתי: הכל יכול לקרות, הכל יכול לקרות. כמוכן, לא מסוג הזורעות שאנשים המציאו; אמפטרואו לא יקום ויפתח במחול על כנו: זה יהיה משהו אחר.

הבטתי בחרדה באותם יצורים רופפים שבעוד שעה, בעוד רגע, יתמוטטו אולי: נכון, הייתי שם, חייתי בין כל אותם ספרים גדושי ידיעות, שכמה מהם תארו את הצורות הבלתי משתנות של בעלי החיים, וכמה מהם הסבירו שכמות האנר-גיה נשמרת בשלמות בתוך היקום; הייתי שם, עומד לפני חלון שלוגוגיות שלו מקדם השתברות אור קבוע. אבל כמה דלים המחסומים! מתוך עצלות, אני משער, נשאר העולם דומה יום אחר יום. היום, הוא נראה כרוצה להשתנות. ואז יכול הכל, הכל לקרות.

אסור לי להפסיד רגע: שורשה של מצוקה זו הוא העניין בקפה מאבלי. עלי לשוב לשם, לראות את אדון פאסקל בחיים, לנגוע אם יהיה צורך בזקנו או בידיו, אולי אז אשתחרר.

לקחתי את המעיל בחפזה והשלכתי, מבלי ללבשו, על כתפי; נמלטתי. בעברי בגן הציבורי, שוב נגלה לי באותו מקום אותו ברנש בגלימה; היו לו פנים ענקיות חיוורות בין שתי אוזניים ארגמניות מקור.

קפה מאבלי התנוצץ מרחוק: הפעם הדולקו כנראה תריסר הנורות. האצתי את צעדי: היה עלי לגמור את העניין. תחילה העפתי מבט בחלון המעוגל הגדול; האולם היה עזוב. הקופאית לא היתה שם, גם לא המלצר — גם לא אדון פאסקל.

הכניסה עלתה לי במאמץ; לא ישבתי. קראתי: "מלצר!" איש לא ענה. ספל ריק על שולחן. קוביית סוכר בתחתית הספל.

"אין אף אחד?"

מעיל היה תלוי על וו. עיתונים מצויירים נערמו בכריכות קרטון שחורות על שולחן קטן. ארבתי לכל רחש, עוצר נשימתי. המדרגות הפרטיות חרקות. לחוץ, צופר של אונייה. יצאתי בפסיעות-אחרונות, מבלי להמיש עיניים מן המדרגות.

אני יודע יפה: בשתים אחר הצהריים הלקוחות מועטים. אדון פאסקל חלה בשפעת; כנראה שלח את המלצר לסידור-רים — להביא רופא, אולי. כן, אלא שאני הייתי חייב לראות את אדון פאסקל. בכניסה אל רחוב טורנבריד, הסבתי את ראשי. התבוננתי בסלידה בבית הקפה הנוצץ והריק.

** שימוש הציבור — ספרות צרפתית — ה.ל.

** שימוש הציבור — מדעי הטבע — ה.ל.